

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2Tos/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817010087
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kyselová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5817010087.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Kyselovej a sudkýň JUDr. Márie Urbanovej a JUDr. Marcely Malatkej, prejednal na neverejnom zasadnutí konanom dňa 31. januára 2018, sťažnosť odsúdeného M. I. proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo, č.k. 6Nt/23/2017-53 zo dňa 8.8.2017 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného M. I. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Námestovo postupom podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného M. I. na povolenie obnovy konania, vedeného pôvodne na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 4T/107/2012.

Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že po vykonanom dokazovaní na verejnom zasadnutí nebolo zistené splnenie zákonných podmienok pre povolenie obnovy konania podľa § 394 ods. 1, ods. 4 Tr. por. Rozsudok ESLP vo veci Zachar a Čierny proti Slovenskej republike zo dňa 21.7.2015 bol vydaný v inej trestnej veci a tento nemožno aplikovať na túto trestnú vec odsúdeného M. I., pretože vychádza z iných skutkových okolností. U M. I. v rámci prípravného konania nebolo porušené právo na obhajobu, nakoľko v čase oznámenia obvinenia pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 písm. c), e) Tr. zák. dňa 4.12.2011, mu bola daná možnosť na zvolenie si obhajcu. V tom čase obvinený M. I. do zápisnice o výsluchu dňa 4.12.2011 požiadal o ustanovenie obhajcu súdom a obhajca mu bol ustanovený dňa 4.12.2011. Tieto zistené skutkové okolnosti boli iné ako tie, na ktoré reagoval ESLP v rozsudku zo dňa 21.7.2015. M. I. mal obhajcu už od momentu vznesenia obvinenia. Pokiaľ odsúdený M. I. v rámci konania o povolenie obnovy konania poukazoval tiež na to, že v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu je citovaná časť jeho výpovede, ktorú učinil ešte v pozícii podozrivého, pričom v tom čase obhajcu nemal, z obsahu spisového materiálu vyplýva, že zápisnica o výsluchu podozrivého M. I. nebola ako dôkaz na hlavnom pojednávaní prečítaná a nebola zahrnutá medzi dôkazy, na podklade ktorých súdy rozhodovali o jeho vine. Výrok o vine sa pritom môže zakladať len na dôkazoch, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní. V tejto trestnej veci odsúdeného M. I. bolo ďalej zistené, že pri rozhodovaní o vine súdy svoje rozhodnutia založili výlučne na dôkazoch, ktoré boli vykonané po vznesení obvinenia. V tejto súvislosti je tiež potrebné poukázať na skutočnosť, že samotné odôvodnenie súdneho rozhodnutia nie je právne záväzné, záväzným je iba výroková časť rozhodnutia.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení odsúdený M. I. priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť. Podanú sťažnosť následne odôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním zo dňa 5.10.2017, doručeným rovnakého dňa Okresnému súdu Námestovo. Odsúdený rozhodnutie okresného súdu nepovažuje za správne a zákonné. Prioritne poukazuje na skutočnosť, že v tejto jeho trestnej veci bolo trestné stíhanie začaté dňa 4.9.2011, a to pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa

§ 172 ods. 1 Tr. zák. V tom čase nebolo vznesené obvinenie žiadnej osobe, aj keď už vtedy bol zrejmé, že sa jedná o obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a bol jedným z podozrivých. Nie je preto jasné, prečo mu už vtedy nebolo vznesené obvinenie, navyše za situácie, keď vo vzťahu k jeho osobe bol daný dôvod povinnej obhajoby. Nakoľko bolo iba začaté trestné stíhanie bez vznesenia obvinenia, nemohol sa reálnym spôsobom brániť pri úkonoch, ktoré polícia v tom čase vykonávala a nemohol mu byť ani ustanovený obhajca. Pri splnení podmienok na vznesenie obvinenia nebolo prípustné viesť trestné stíhanie len vo veci a za tohto stavu ako podozrivý bol síce materiálne obvinený, avšak formálne nie, čím mu bolo zabránené uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu a zvoliť si obhajcu, ktorý by bol prítomný pri výsluchoch jednotlivých svedkov, čím bolo závažným spôsobom porušené jeho právo ako obvineného na obhajobu. V tejto súvislosti podporne poukázal na rozsudok ESLP v inej trestnej veci odsúdených Zachara a Čierneho proti Slovenskej republike zo dňa 21.7.2015, v ktorom bol síce trochu iný skutkový stav, avšak právne závery ESLP sa nepochybne vzťahujú aj na tento jeho prípad, nakoľko ESLP v rozhodnutí uvádza: „Právo každého, kto je obvinený z trestného činu, byť účinne obhajovaný advokátom, v prípade potreby úradne ustanoveným, aj keď nie je absolútne, je jedným zo základných aspektov spravodlivého procesu. Je pravidlo, že prístup k obhajcovi musí byť zabezpečený od prvého okamihu, ako je podozrivý vypočúvaný políciou, s výnimkou prípadu, ak je vo svetle osobitných okolností každého prípadu preukázané, že sú dané presvedčivé dôvody na obmedzenie tohto práva. Do práva na postavenie obhajoby bude v zásade nenávratne zasiahnuté, ak sú na odsúdenie využité usvedčujúce výpovede uskutočnené počas policajného vypočúvania bez prístupu k obhajcovi. Včasný prístup k obhajcovi je považovaný za procesnú záruku privilégia neinkriminovať sám seba a základnú záruku proti zlému zaobchádzaniu a to vzhľadom na osobitnú zraniteľnosť obvineného v skorých štádiách konania, keď je tento konfrontovaný so stresom zo situácie a s príslušnou, čoraz viac komplexnou trestnoprávnou legislatívou. Akákoľvek výnimka z používania tohto práva musí byť jasne vymedzená a jej aplikácia striktne časovo limitovaná. Tieto princípy sú osobitne významné v prípade závažných obvinení, pretože tvárou v tvár najťažším trestom musí byť v demokratickej spoločnosti v čo najväčšej možnej miere zabezpečené právo na spravodlivý proces“. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ odvolací súd v predmetnej veci v odôvodnení svojho odsudzujúceho rozhodnutia použil jeho výpoveď ako podozrivého zo dňa 3.12.2011, t.j. založil odsúdenie aj na tomto dôkaze, takýmto spôsobom, ako to uviedol vo svojich záveroch ESLP, bolo nenávratne zasiahnuté do jeho práva na obhajobu, pretože na odsúdenie bola využitá ako usvedčujúci dôkaz výpoveď uskutočnená počas policajného vypočúvania bez jeho prístupu k obhajcovi. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby krajský súd zmenil napadnuté uznesenie a jeho návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel.

Prokurátor sa k dôvodom sťažnosti odsúdeného M. I. písomne nevyjadril.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného M. I. nie je dôvodná.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, bolo prvostupňovým súdom vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Výrok o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci odsúdeného M. I., vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 4T/107/2012, zodpovedá stavu veci a zákonu.

Nadriadený súd v posudzovanom prípade zdôrazňuje nasledovné:

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Povinnosť vyplývajúca z citovaného zákonného ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por., t.j. zistiť skutkový stav veci náležite a v takej kvalite, aby o ňom nevznikli dôvodné pochybnosti, platí nielen pre rozhodovanie o otázke viny a trestu, či nároku na náhradu škody, ale aj pre rozhodovanie ktorejkoľvek otázky, ktorú treba

v trestnom konaní riešiť. Uplatňuje sa v každom štádiu trestného konania, teda aj v konaní o povolenie obnovy konania. Preto náležite musí byť zistené tiež to, či sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. Z týchto zistení treba vychádzať pri rozhodovaní, čo okresný súd dôsledne rešpektoval.

Výrok, ktorým bol zamietnutý návrh odsúdeného M. I. na povolenie obnovy konania zodpovedá stavu veci a zákonu. Takémuto rozhodnutiu nemožno vytknúť žiadnu procesnú chybu či nedostatok, pričom odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je dostatočné a presvedčivé.

Treba stručne pripomenúť, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/107/2012-1353 z 25.10.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č.k. 1To/12/2014 z 15.4.2014, právoplatného 15.4.2014, bol obžalovaný M. I. uznaný vinným z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zák. s použitím § 138 písm. j) Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 a pol roka, na výkon ktorého bol zaradený do Ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Obžalovanému bol tiež uložený ochranný dohľad na dobu 30 mesiacov a povinnosť dva krát v kalendárnom mesiaci osobne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka v mieste svojho bydliska.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. por. obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 394 ods. 4 Tr. por. skutočnosťou skôr neznámou podľa odsekov 1 až 3 je aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého rozhodnutím prokurátora alebo súdu Slovenskej republiky alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody obvineného, ak negatívne dôsledky tohto rozhodnutia nemožno inak napraviť.

Podľa § 399 ods. 2 Tr. por. súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394 Tr. por.

Prvostupňový súd v súlade so zákonom vyložil citované ustanovenia Trestného poriadku tak, že súd rozhodujúci o návrhu na povolenie obnovy konania v prvom rade musí skúmať existenciu nových skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych a až následne potom zisťuje, či takéto nové skutočnosti alebo dôkazy samy osebe alebo v spojitosti s už známymi môžu odôvodniť iné rozhodnutie týkajúce sa viny alebo trestu. Súčasne prvostupňový súd vzhľadom na odsúdeným uvádzané dôvody na povolenie obnovy konania správne postupoval aj podľa ďalšieho vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 394 ods. 4 Tr. por., ktoré súvisí s novou možnosťou slovenských občanov uplatňovať svoje návrhy na ESLP s tým, že pokiaľ rozhodnutím tohto orgánu bude konštatované porušenie základných ľudských práv a slobôd obvineného v rozhodnutí súdu alebo prokurátora alebo v konaní, ktoré predchádza ich vydaniu, v takej miere, že negatívne dôsledky tohto rozhodnutia nebudú inak napravitel'né, bude takéto rozhodnutie medzinárodného orgánu dôvodom na povolenie obnovy konania.

Prvostupňový súd sa v predmetnom konaní dôsledne vysporiadal so skutočnosťami, ktoré by podľa mienky odsúdeného mohli zakladať dôvody pre povolenie obnovy konania a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne v súlade s ustanovením § 176 ods. 2 Tr. por. odôvodnil, pričom krajský súd sa stotožňuje s presvedčivým odôvodnením napadnutého uznesenia a v podrobnostiach naň odkazuje.

Krajský súd pripomína, že v konaní o povolení obnovy konania súd nemôže preskúmavať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, či sa pri rozhodovaní súd vyrovnal so všetkými okolnosťami a s obhajobou obvineného, či rešpektoval zásadu bezprostrednosti a ústnosti pri dokazovaní a pod. (R 33/1988). Konanie o návrhu na povolenie obnovy konania nie je totiž konaním založeným na revíznom princípe. Pri obnove konania sa rozhoduje, či nové skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré

vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia, môžu odôvodniť iné rozhodnutie, než aké bolo urobené v pôvodnom konaní.

V konaní o povolenie obnovy konania, ako už bolo uvedené, neplatí revízny princíp, preto je súd oprávnený zaoberať sa len tými výrokmi, pri ktorých navrhovateľ sa povolenia obnovy konania domáha. Obnova konania ako mimoriadny opravný prostriedok v trestnom konaní je založená na skúmaní a hodnotení nových dôkazov a skutočností, ktoré sú súdu predložené ako reálne dôkazy a skutočnosti a súd musí skúmať, či v pôvodnom konaní tieto nové dôkazy a skutočnosti boli súdu známe a či majú význam v trestnom konaní z hľadiska ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. Citované ustanovenie upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a, ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa však zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu.

Aj krajský súd je toho názoru, že v danom prípade neboli splnené podmienky uvedené v zákonom ustanovení § 394 ods. 1, ods. 4 Tr. por. pre povolenie obnovy konania. Pokiaľ ide o sťažnostné námietky odsúdeného, tieto sú súhrnom a opakovaním jeho obhajobných tvrdení, na ktoré poukazoval pred prvostupňovým súdom v rámci konania o jeho návrhu na povolenie obnovy konania a s ktorými námietkami sa súd prvého stupňa dôsledne vysporiadal v napadnutom rozhodnutí. K sťažnostným námietkam odsúdeného krajský súd primárne uvádza, že rozhodnutie ESLP vo veci odsúdených Zachar a Čierny proti Slovenskej republike zo dňa 21.7.2015 nie je zákonným dôvodom pre povolenie obnovy konania v tejto trestnej veci podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 394 ods. 4 Tr. por. Aj krajský súd totožne so súdom prvého stupňa v tejto súvislosti konštatuje, že sa jedná o rozhodnutie týkajúce sa inej trestnej veci a súčasne ESLP v rámci svojho rozhodnutia reagoval na iný skutkový a právny stav namietaný sťažovateľmi Zacharom a Čiernym ako je namietaný v tejto trestnej veci odsúdeného M. I.. Pokiaľ sa odsúdený M. I. ďalej v tejto trestnej veci domáha povolenia obnovy konania z dôvodu, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, keď už v čase začatia trestného stíhania vo veci mu nebolo vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., rovnako sa nejedná o žiadnu takú novú skutočnosť predpokladanú vyššie citovaným zákonným ustanovením § 394 ods. 1 Tr. por. pre povolenie obnovy konania, nakoľko okolnosti týkajúce sa začatia trestného stíhania a následného vznesenia obvinenia v tom čase obvinenému M. I. sú zistiteľné zo samotného spisového materiálu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4T/107/2012 a boli známe už v pôvodnom konaní. Naviac, odsúdený M. I. je názoru, že postupom orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti so začatím trestného stíhania a následne vznesením obvinenia jeho osobe došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, čo by však mohlo byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Súd prvého stupňa tiež postupoval správne, keď za zákonný dôvod pre povolenie obnovy konania nepovažoval odsúdeným namietanú skutočnosť, že odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia citoval z jeho výpovede, ktorú učinil ešte v procesnom postavení podozrivého. Aj krajský súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že zápisnica o výsluchu M. I. ešte v procesnom postavení podozrivého nebola ako dôkaz vykonaná na hlavnom pojednávaní, nebola zahrnutá medzi dôkazy, na základe ktorých súdy v pôvodnom konaní rozhodovali o vine a o treste v tom čase obžalovaného M. I. a na tomto dôkaze ani nebolo založené rozhodnutie o vine obžalovaného M. I. v tejto trestnej veci. Je síce pravdou, že odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v pôvodnom konaní citoval z odsúdeným namietanej zápisnice o jeho výsluchu zo dňa 3.12.2011, avšak vo vzťahu k obžalovanej Q. O. a nie vo vzťahu k osobe obžalovaného M. I..

Vychádzajúc z vyššie uvedeného krajský súd vyhodnotil sťažnostné námietky odsúdeného M. I. ako nedôvodné a z tohto dôvodu aj neakceptovateľné. Krajský súd zdôrazňuje, že podmienky obnovy konania sa netýkajú zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu.

Pre úplnosť krajský súd uzatvára, že prvostupňový súd sa dôsledne vysporiadal s dôvodmi, pre ktoré odsúdený M. I. žiadal povoliť obnovu konania, presvedčivo a zrozumiteľne vysvetlil nedôvodnosť návrhu odsúdeného. Konštatovanie súdu prvého stupňa, že nezistil podmienky konania podľa § 394 Tr. por. je zákonné a správne, a preto zákonný je i jeho postup, keď podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného M. I. na povolenie obnovy konania.

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, na základe ktorých krajský súd odkazujúc v ostatnom na správne a vyčerpávajúce dôvody napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného M. I. postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.